

มาตรการทางกฎหมายในการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย :

ศึกษากรณีเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่

Legal Measures for Helping Smallholder Farmers: A Case Study of Smallholder Farmers who Produce and Sell Eggs

กุลนิษฐ์ มุ่งธัญญา*

รองศาสตราจารย์พินิจ ทิพย์มณี**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย: ศึกษากรณีเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติ ความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ ข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หลักการการแข่งขันทางการค้า หลักการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ให้อยู่ในระดับเทียบเท่าหรือทัดเทียมบริษัทรายใหญ่ ตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ถึงแม้ว่าปัจจุบันในประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับเกษตรกรแยกย่อยออกไปหลายฉบับ แต่กฎหมายดังกล่าวยังไม่ชัดเจนและครอบคลุมเพียงพอ รวมทั้งยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นหลายประการ

จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ของประเทศไทยนั้น ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2560 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ข้อร้องเรียนต่อคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ และประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ เป็นต้น พบว่า มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยกฎหมายของไทยถือว่ามีน้อย เกษตรกรรายย่อยหลายรายต้องแบกรับปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ให้อยู่ในระดับเทียบเท่าหรือทัดเทียมบริษัทรายใหญ่ และอาจเกิดปัญหาต่าง ๆ จนถึงขั้นที่เกษตรกรรายย่อยบางรายต้องขาดทุนหรืออาจล้มเลิกกิจการไปได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางกฎหมายในเรื่องการกำหนดหรือการตั้งราคาไข่ไก่ที่ไม่มีราคากลางในการประกาศกำหนดซึ่งแต่ละราคาจะมี

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ความผันผวนกันอย่างมาก ปัญหาในการตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่งในตลาด การทุ่มตลาดที่นำไปสู่การแข่งขันทางการค้าที่เกษตรกรรายย่อยต้องเผชิญกับการทุ่มตลาด การขายไข่ไก่ตัดราคาของบริษัทรายใหญ่โดยมีข้อร้องเรียนต่าง ๆ เกิดขึ้นเสมอมาเรื่อยๆ จวบจนปัจจุบัน ปัญหาเรื่องมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกษตรกรรายย่อยไม่สามารถทำได้ตรงตามมาตรฐานตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในเรื่องมาตรฐานไข่ไก่ และปัญหาไข่ไก่ซึ่งเป็นสินค้าควบคุมที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ โดยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในทางต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย กรณีเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ ของสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐนามิเบีย

ดังนั้น ผู้ศึกษาใคร่ขอเสนอแนะให้มีการจัดให้มีองค์กรกลางในการเข้ามาช่วยเหลือดูแลเกษตรกรรายย่อยเหล่านี้ โดยให้อำนาจคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ ในการตั้งหรือการกำหนดราคาไข่ไก่ เนื่องจากคณะกรรมการกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญรอบด้านทั้งทางกฎหมาย เศรษฐกิจ การเกษตร เป็นต้น เห็นควรเสนอแนะให้มีการให้คำนิยามในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 คำว่า การแข่งขันทางการค้า และหรือบันทึกท้ายพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พฤติการณ์ที่เข้าข่ายถึงการแข่งขันทางการค้า เพื่อพิจารณากรณีที่เข้าข่ายการแข่งขันทางการค้า เสนอแนะให้มีการร่วมกลุ่มสหกรณ์เกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อมีอำนาจในการต่อรองทางด้านการจัดเตรียมวัตถุดิบเพื่อให้ได้ผลผลิตจากผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ที่มีมาตรฐาน หรือให้มีการ จัดระบบและควบคุมการผลิตและจำหน่ายอ้อยและน้ำตาลทราย เพื่อรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศและคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยในด้านการผลิตและจำหน่ายและให้เกิดความเป็นธรรมแก่โรงงานและผู้บริโภค ตามความในพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 เสนอแนะให้มีการจัดทำรายงานไข่ไก่และผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ เพื่อติดตามดูแลสินค้าไข่ไก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับราคา ปริมาณการขาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมดูแลการตลาดของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประเภทไข่ไก่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ เพื่อเสนอต่อกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์สำหรับสินค้าที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมาย ตลอดจนเสนอแนะผลักดันร่างพระราชบัญญัติรายได้และสวัสดิการเกษตรกร พ.ศ. เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทางด้านรายได้และสวัสดิการ ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปฏิรูปการเกษตรของประเทศ เพื่อทำให้อาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี มีศักดิ์ศรี และเกษตรกรมีสมรรถนะดี ตลอดจนให้มีการสร้างระบบการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มสมรรถนะในการเข้าถึงและวิเคราะห์ข้อมูลตลาดและเทคโนโลยี และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งบูรณาการกลไกการบริหารประเทศ ด้านการเกษตรและการแปรรูปสินค้า

Abstract

This thesis “Legal measures for supporting Smallholder Farmers: Case study of Smallholder Farmers who Produce and Sell Eggs” , has objective for researching the related histories and background that how to support smallholder farmers who produce and sell Eggs. We aim to research about facts of each situation that happens by depending on Trade Competition Act, Economics rules, and the measure for supporting smallholder farmers who produce and sell Eggs that measure in the same standard with Large size of company by using reference base on Thai Law and International law. So even Thailand in nowadays has many Thai Law divided into many issues for several cases to support the farmers, but some of them still not clear and not cover all cases that happen enough. Moreover, there are still have many problems recently happen in nowadays.

From our research from Thai Law which relate to measure for supporting smallholder farmers who produce and sell Eggs. The main references that we mention for this research has many sources such as Price of Goods and Services Act B.E. 1999, Trade Competition Act B.E. 2017, Agricultural Standards Act B.E. 2008, Request of the farmers to Office of Trade Competition Commission, Announcement of Ministry of Commerce, and Announcement of the Joint Standing Committee on Commerce, Industry and Banking. However, from all the researches could indicate that all of the laws still not enough for supporting smallholder farmers who produce and sell Eggs. This means legal aid in Thailand for those smallholder farmers has consider to be as lower than all the problems that causes into several major cases we could found in nowadays. The problems for instance as blind spot of Thai law that there is not have cost estimate (Middle price in the Thai’s Market) and also the fluctuation of the price in the market, the problem of cutting prices for eradicating the competitor, dumping the market’s price (Setting the prices for eradicating the smallholder farmers which has less production rate) and etc. A lot of problems get complain all the time until present and it also include the problem that smallholder farmers cannot produces eggs enough comparing with the standard rate that set by Ministry of Agriculture and Cooperatives, and the problem that eggs do not have Legal measures for controlling the price and services. So all of the problems as mention before, it could make smallholder farmers loss a lot of profits and the worst case is that some smallholder farmers may have to close down their business because they lost a lot of profits because of many reasons above. Then, we research more evidence for helping all the smallholder farmers and we finally found the International Law (United States of America, Japan, and Republic of Namibia) that has many regulations which could support smallholder farmers for many similar cases.

Therefore, there is some suggestions for setting the Central organization which including some of expert and proficient staffs who know clearly about Thai Law and International Law, Economics, and Agriculture for helping and supporting the smallholder farmers by giving the decision-making power to the Central organization for identify and also specify the central of egg price in the middle market. Furthermore, another suggestion to help smallholder farmers who produce and sell Eggs is to set the definition of the words “Trade Competition” in the Trade Competition Act B.E. 2017, or else set the end note of the Trade Competition Act B.E. 2017 that what is the behavior that be within the scope of Trade Competition. This is for considering the case that regard that each case is Trade Competition or not. Nevertheless, the next suggestion is to set the Smallholder Farmers Agricultural Cooperative so that they could have Bargaining power in Raw Material Preparation case to have bargaining power of the standard eggs products. Besides, there is another one recommendation for preparing the report of egg products. Follow up the eggs, information about selling prices to control the market of egg goods and products. The details in the report should contain of prices, quantity of the selling rate so that the Central organization of eggs products could be able to give the decision-making power into the middle-market. The Central organization may report to Department of Internal Trade, Ministry of Commerce (In case of Products without legal measures), and the last and important thing is that The Central organization may could recommend and push forward the Act Income and Welfare of Farmers for supporting the smallholder farmers in both of incoming and the benefits. All in all, the Agricultural Reorganization of the Thailand should be mention more because the farmers and smallholder farmers are also main occupation of Thailand since the ancient period before. Farmers and Smallholder Farmers should receive more income and they should have honor for being the main agriculturist of all Thai people. So, they should get all the same standard of allocation for the best equality of all people. They should be allowed to reach the market analyzing information and Technology information as we can develop Farmers and smallholder farmers Institute to be strong country management mechanism in both term of Agriculture and Product processing.

1. บทนำ

ไข่ไก่เป็นสินค้าที่ผู้บริโภคทุก ๆ คนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย เนื่องจากมีราคาที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสินค้าเกษตรอื่น ๆ มีโปรตีนที่สมบูรณ์มีประสิทธิภาพในการดูดซึมได้ในระดับที่สูงกว่าในโปรตีนชนิดอื่น และยังให้วิตามินและแร่ธาตุที่สำคัญมีประโยชน์ต่อร่างกาย¹ แต่เบื้องหลังในเรื่องของกระบวนการผลิตถึงขั้นตอนการจำหน่ายไข่ไก่เกษตรกรรายย่อยกลับต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรค ถึงขั้นที่เกษตรกรรายย่อยบางรายต้องขาดทุนหรืออาจล้มเลิกกิจการ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ในประเทศไทย ยังไม่มีกฎหมายมีกฎหมายที่ให้ความมีความชัดเจนในหลายๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องของการตั้งหรือการกำหนดราคาไข่ไก่ที่มีความผันผวนกันมากที่ไม่มีองค์กรกลางในการดูแล ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการแก้ไขปัญหาราคาไข่ไก่ในหลายๆครั้งจะเป็นการแก้ไขในลักษณะที่เป็น การแก้ไขเฉพาะหน้า กล่าวคือ เมื่อราคาไข่ไก่มีราคาที่สูงภาครัฐจะแก้ไขปัญหาดูแลมาตรการควบคุมราคาไข่ไก่ซึ่งไม่ต่างอะไรกับการทำร้ายเกษตรกรรายย่อย หรือผลผลิตไข่ไก่ล้นตลาด และมีราคาต่ำก็จะมี การขอความร่วมมือจากเกษตรกรให้ลดจำนวนแม่ไก่ขึ้นกรงเพื่อลดปริมาณไข่ไก่ที่เพิ่มขึ้น หรือเพิ่มการ ส่งออกไข่ จัดจำหน่ายไข่ไก่ขงฟ้า เพื่อที่ราคาไข่ไก่จะได้มีราคาถูกลง ซึ่งเหล่านี้เป็นการซ้ำเติมเกษตรกร เท่ากับว่าไม่เคยเห็นแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นการแก้ไขปัญหายั่งยืน² และที่ผ่านมาราคาไข่ไก่เป็น เครื่องมือในการช่วยในเรื่องคะแนนเสียงของพรรคการเมืองต่าง ๆ³ ปัญหาการตรึงราคาไข่ไก่เพื่อทำลายคู่แข่ง ในตลาดระหว่างเกษตรกรรายย่อยกับบริษัทรายใหญ่ การทุ่มตลาดที่นำไปสู่การแข่งขันทางการค้า ที่มีการ ร้องเรียนเสมอมาตลอดว่าบริษัทรายใหญ่มีการทุ่มตลาด แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่และเกิดขึ้นให้พบเห็น ได้เสมอ ๆ⁴ หรือปัญหาการที่สินค้าไข่ไก่ของเกษตรกรรายย่อยที่มีคุณภาพที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดตาม ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือปัญหาในกรณีสินค้าไข่ไก่ที่เป็นสินค้าควบคุมที่ไม่มีมาตรการ ทางกฎหมาย⁵ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ กฎหมายเกี่ยวกับ

¹ gidanan ganghair, “สู้จริงเรื่องไข่ และวิถีกินไข่ ให้ได้ประโยชน์,” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www2.thaihealth.or.th/>

² กรุงเทพธุรกิจ, “ราคาไข่ไก่...ปล่อยกลไกตลาดเป็นผู้กำหนด,” สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2562, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/540070>

³ ไข่ มาร์ค! ขงฟ้า ทูบสถิติไข่หักยฉฉฉ, ไทยรัฐ, สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/24843>

⁴ ข่าวธุรกิจ วอยซ์ทีวี (22 มีนาคม 2555), “เบทาโกร ระบายไข่ต่ำกว่าทุน เหตุไข่ล้นตลาด,” สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.voicetv.co.th/read/34483>.

⁵ กรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์, “รายการสินค้าและบริการควบคุม ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.dit.go.th/content.aspx?m=105&c=2680>

แข่งขันทางการค้า กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร ตลอดจนประกาศที่เกี่ยวข้องต่างๆทั้งทางกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ เพื่อให้สอดคล้องและช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ให้อยู่ในระดับเทียบเท่าหรือทัดเทียมบริษัทรายใหญ่ เพื่อประโยชน์สูงสุดสำหรับเกษตรกรรายย่อยผู้เป็นกำลังหลักของประเทศชาติต่อไป

2. ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่

2.1 ความหมายของเกษตรกรและเกษตรกรรายย่อย

เกษตรกร มีความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสภาว่า ผู้ทำงานในที่ดินหรือที่นา หมายถึงผู้ที่อาศัยที่ดินที่นา เพื่อเพาะปลูกพืชผล เลี้ยงสัตว์ ขยายความรวมไปถึง ผู้ที่ใช้แหล่งน้ำทำประมงด้วย เกษตรกรเป็นคำรวมที่ใช้เรียก ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ชาวประมง และผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อการค้า

เกษตรกรรายย่อย⁶ (Small Farmers) คำนิยาม ตามระเบียบคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ข้อ 3 ได้กำหนดว่า

(ก) กรณีสัตว์ปีก ต้องมีสัตว์ปีกไม่เกิน 1,000 ตัวต่อครัวเรือน

2.2 แนวคิด ทฤษฎีและหลักการทางเศรษฐศาสตร์

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกำหนดราคาและดุลยภาพของตลาด (Price Determination and Market Equilibrium)

กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม หมายความว่า กลไกภายใต้เศรษฐกิจนี้มีการแข่งขันซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กลไกราคาเป็นตัวควบคุมระบบเศรษฐกิจให้เกิดประสิทธิภาพ โดยอาศัยพื้นฐานของหลักการอุปสงค์หรือตามความต้องการของคนส่วนใหญ่ให้มากที่สุด การผลิตสินค้าเรื่องของกลไกราคาจะอาศัยหลักเศรษฐศาสตร์ที่ว่า จะทำอย่างไรให้ต้นทุนของการผลิตมีต้นทุนที่ต่ำที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุด เช่น ในบางช่วงไข่ไก่มีภาวะที่ล้นตลาด เนื่องจากเป็นฤดูที่อุณหภูมิเหมาะสม เหมาะแก่การผลิตไข่ไก่ ส่งผลทำให้ไข่ไก่ล้นตลาด มีมากกว่าความต้องการของผู้บริโภค เช่นนี้ ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการหรือผู้ผลิต อาจต้องลดราคาไข่ไก่เพื่อระบายไข่ไก่ เป็นต้น

โดยมากปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปสงค์ ได้แก่ ราคาและบริการของสินค้า ผู้บริโภค เช่น ผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยก็มักจะเลือกซื้อสินค้าหรือใช้บริการที่ราคาต่ำซึ่งคุณภาพของ

⁶ ประกาศคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง รายละเอียดของเกษตรกรรายย่อย.

สินค้าหรือบริการอาจจะลดลง กล่าวคือ สมมติว่าไข่ไก่ของนายพอมมีเป็นไข่ไก่ที่เลี้ยงตามธรรมชาติเลี้ยงกันเองในครัวเรือนและได้นำมาขายในท้องถิ่น ย่อมจะมีราคาต่ำกว่าไข่ไก่ของบริษัท ดังนั้นผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยจึงมักเลือกซื้อไข่ไก่ที่มีราคาต่ำกว่า รสนิยมของผู้บริโภคหรือสมัชชนิยม เช่น ปัจจุบันนี้มนุษย์เราหันมารักษาสุขภาพมากขึ้น การเลือกบริโภคก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีปัจจัยต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปสงค์เช่นกัน เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุปทาน จะเป็นในลักษณะของราคาและบริการของสินค้าเปลี่ยนแปลง เช่น ในเดือนช่วงเดือนมีนาคมจนถึงต้นเดือนมิถุนายน หรือในช่วงฤดูฝน ผลผลิตของข้าวโพดจะได้ผลผลิตมาก จึงทำให้ข้าวโพดมีราคาต่ำ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รายย่อย ก็อาจเลือกซื้อข้าวโพดมาเลี้ยงไก่ของตนเองในช่วงนั้น หรือเมื่อพ้นช่วงเดือนดังกล่าวไปแล้วราคาข้าวโพดมีราคาที่สูงขึ้นเกษตรกรรายย่อยอาจเปลี่ยนวัตถุดิบจากข้าวโพดไปเป็นรำหรือข้าวเปลือกแทน หรืออาจเป็นในเรื่องของฤดูกาล ภาวะของเศรษฐกิจหรือตลาดในขณะนั้น หรือจำนวนคู่แข่งที่เป็นผู้ผลิตสินค้าหรือบริการเดียวกันก็เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปทานด้วยเช่นกัน เป็นต้น

การทุ่มตลาด⁷ จะเป็นลักษณะของการที่ผู้ประกอบการต้องการที่จะระบายสินค้าของตนเองให้ได้มากที่สุด กำหนดราคาต่ำที่สุดต่ำกว่าราคาท้องตลาด เพื่อจัดคู่แข่งชั้นทางการค้า โดยการกระทำที่เป็นเพื่อการจัดคู่แข่ง หรือการโจมตีคู่แข่งนั้น คู่แข่งชั้นทางการค้ามักจะสู้ไม่ค่อยได้เนื่องจากเหตุที่มีการนำสินค้าออกมาที่ละมาก ๆ และขายในราคาที่ต่ำ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ก็มักจะเลือกซื้อสินค้านั้น ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ทำได้มักจะเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ แม้ว่าการกระทำนี้ส่งผลให้กิจการของผู้ประกอบการได้กำไรน้อยลงแต่ก็มิได้ทำให้ธุรกิจของผู้ประกอบการต้องปิดตัวลง แต่คาดหวังในการที่สามารถตีตลาดหรือสามารถทำให้ผู้บริโภคหันมาสนใจสินค้าของเขาเป็นอันดับแรก สำหรับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ก็จะไม่มีการล้างทรัพย์เพียงพอ อันเนื่องมาจากสินค้าของตนเองไม่สามารถขายได้ หรือขายได้ในปริมาณที่น้อย ทำให้ไม่มีต้นทุนในการที่จะผลิตสินค้าใหม่ ๆ ออกมาได้ ท้ายที่สุดก็ต้องปิดตัวลงไป เมื่อมีเหตุการณ์เช่นนี้แล้วผู้ที่ทำการทุ่มตลาดในคราวแรกก็จะสามารถผูกขาดสินค้าของตนเองได้ เนื่องจากคู่แข่งลดน้อยลง หรือเหตุที่คู่แข่งสินค้าของตนเองมาขอรับสินค้าจากผู้ประกอบการ

2.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า

การตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่ง⁸ (Predatory Pricing) มีความหมายว่า กรณีที่ผู้ประกอบการ ผู้ผลิต หรือผู้ขายลดราคาสินค้าหรือการบริการของตนเอง ถึงขนาดที่ราคาสินค้ามีราคาต่ำกว่าต้นทุนในการผลิต

⁷ อภิญา เลื่อนฉวี, “ถอดคำบรรยายวิชาวิชากฎหมายการค้าระหว่างประเทศ,” หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2559, (26 พ.ค. 2559).

⁸ สรวิต ลิ้มปรีงษ์, กฎหมายการแข่งขันทางการค้า : แนวคิดพื้นฐาน เจตนารมณ์และปัญหา ฉบับรวมบทความ, (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2543), น.184 – 186.

สินค้าหรือการให้บริการ จุดประสงค์เพื่อที่จะทำให้ผู้บริโภคเลือกที่จะซื้อสินค้าของตนเองมากกว่าเลือกที่จะซื้อสินค้าของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งของผู้ประกอบธุรกิจทำการตัดราคาสินค้าเพื่อทำลายคู่แข่ง ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นได้รับผลกระทบขาดทุนจนบางรายไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

ผลกระทบของการตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่ง⁹

1. ทำให้สามารถกำจัดคู่แข่งบางราย และมีอำนาจเหนือตลาดมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อผู้ประกอบธุรกิจทำการตัดราคาสินค้า ผู้บริโภคย่อมเลือกที่จะซื้อสินค้าของผู้ประกอบธุรกิจรายนั้น แต่ท้ายที่สุดแล้วผู้ประกอบธุรกิจรายนั้นก็จะเกิดสภาวะการขาดทุน ยิ่งสามารถขายสินค้าได้ในปริมาณที่มาเท่าไรก็ยิ่งส่งผลให้ขาดทุนมากตามไปด้วย

2. เป็นการกำราบผู้ประกอบธุรกิจเพื่อลดราคาสินค้ามากในตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย การตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่งนั้นอาจถูกนำมาใช้เพื่อที่จะกำราบผู้ประกอบธุรกิจรายที่ไม่ยอมกำหนดราคาสินค้าในลักษณะที่อิงกับราคาซึ่งกันและกันในตลาด ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอาจจะตัดราคาสินค้าให้มีราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต เพื่อที่จะให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ทำการลดราคาสินค้าไม่สามารถขายสินค้าได้และยอมที่จะขึ้นราคาสินค้าในตลาด หรือยอมที่จะขายสินค้าในราคาที่อ้างอิงกันและกันในตลาด

2.4 ทฤษฎีการคุ้มครองผู้บริโภค

1. หลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract) คือ การที่บุคคลแต่ละคนนั้นจะได้เข้าทำสัญญากัน ในทางกฎหมายมิได้มีการห้ามที่จะไม่ให้บุคคลเข้าเป็นคู่สัญญากัน แต่กับเปิดทางให้โดยมีอิสระมีเสรีภาพที่บุคคลเหล่านั้นจะเข้ามาเป็นคู่สัญญากัน¹⁰ โดยหลักนี้เป็นหลักหนึ่งที่อยู่ภายใน หลักอิสระในทางแพ่ง (Private of Autonomy) เป็นหลักที่วางเอาไว้โดยเป็นตัวเคารพการแสดงเจตนาของคู่สัญญาที่จะเข้าทำสัญญาระหว่างกัน ให้ความอิสระแก่บุคคลที่จะเลือกตัวคู่สัญญา หรือมีอิสระเลือกในวัตถุประสงค์ในสัญญา หรือแม้แต่มีอิสระที่จะเลือกแบบของการทำสัญญา และแม้แต่วิธีการทำสัญญาเองก็มีอิสระว่าจะเลือกทำโดยลักษณะใดก็ตาม และรัฐก็ไม่สามารถที่จะเข้ามาแทรกแซงได้เพราะถ้าหากเข้ามาแทรกแซงก็จะเป็นการขัดกับหลักเสรีภาพในการทำสัญญาได้

2. ทฤษฎีความรับผิดชอบในทางละเมิดซึ่งใช้บทสันนิษฐานความผิด (Presumption of Fault) หลักความรับผิดชอบในทางละเมิดมีทฤษฎีความรับผิดชอบที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอยู่ 2 ประการ คือ หลักมีความรับผิดชอบเมื่อมีความผิด กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดหรือประมาทเลินเล่อก่อให้เกิดความเสียหาย และหลักความรับผิดชอบโดย

⁹ สรวิศ ลิ้มปริงยี, กฎหมายการแข่งขันทางการค้า : แนวคิดพื้นฐาน เจตนารมณ์และปัญหา ฉบับรวมบทความ, (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2543), น.189 – 190.

¹⁰ อริยะ เพ็ชรสาร, “หลักเสรีภาพในการทำสัญญา,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2562, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/54786>

กฎหมายสันนิษฐานว่ามีความผิดแม้มิได้มีการจงใจหรือประมาทเลินเล่อ หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าหลักความรับผิดโดยเคร่งครัด บางกรณีก็เป็นการสันนิษฐานเด็ดขาด บางกรณีก็มีข้อยกเว้น ให้มีการนำสืบหักล้างบทสันนิษฐานที่กฎหมายบัญญัติได้

หลักกฎหมายความรับผิดโดยเคร่งครัดเป็นที่ยอมรับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีความเสียหายเกิดจากผลิตภัณฑ์ที่มีความซับซ้อนในการผลิต ผู้ใช้ได้รับความเสียหายไม่อาจที่จะพิสูจน์ถึงเหตุแห่งความเสียหายได้ว่าเป็นความผิดของผู้ใด ซึ่งในการคุ้มครองผู้บริโภค ให้นำเอาหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาปรับใช้ และการพิสูจน์ว่ามีความบกพร่องในการผลิตไม่อยู่ในวิสัยที่ผู้บริโภคจะพิสูจน์ได้โดยง่าย¹¹

3. มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตไข่ไก่ และจำหน่ายไข่ไก่ ตามกฎหมายของไทยกับกฎหมายต่างประเทศ

3.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตไข่ไก่ และจำหน่ายไข่ไก่ ตามกฎหมายต่างประเทศ

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา

- สหราชอาณาจักร พระราชบัญญัติราคา พ.ศ. 2517 (Prices Act 1974)¹² มาตรา 5 การประกาศเกี่ยวกับราคา (1) เลขานุการของรัฐอาจสั่งให้มีการกำหนดราคาสินค้าสำหรับบุคคลที่ค้าปลีก ตามราคาที่ปรากฏต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

- สหรัฐอเมริกา ในรัฐบัญญัติอริโซนาแก้ไขใหม่ ข้อที่ 41 หน่วยงานภาครัฐ มาตรา 41-2065 ซี ผู้มีอำนาจอาจกำหนดมาตรฐานสำหรับการนำเสนอข้อมูลราคา หลักเกณฑ์ทางธุรกิจและวิชาชีพรัฐแคลิฟอร์เนีย¹³ (California Business and Professions Code) มาตรา 12024.2 (เอฟ) การกำหนดราคาอาจมีเงื่อนไขของการขาย เช่น การสมาชิกในกลุ่มสโมสรผู้ค้าปลีกอาจได้รับการซื้อในปริมาณขั้นต่ำ กฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code)¹⁴ หัวข้อที่ 7 การเกษตร มาตรา 602 การประกาศนโยบายการกำหนด

¹¹ “ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคดีผู้บริโภคสินค้าชิ้นส่วนบุคคล,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2562, จาก <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/4865/7/07%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202.pdf>

¹² Prices Act 1974.

¹³ California Business and Professions Code, For sales 12024.2, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2562, จาก <https://www.nist.gov/sites/default/files/documents/2017/05/09/CALIFORNIA-2015.pdf>.

¹⁴ 7 US Code § 291 - Authorization of associations, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2562, จาก <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/7/291>

ระยะเวลาการกำหนดราคา (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร มีอำนาจกำหนดและรักษาเงื่อนไขทางการตลาดที่เป็นระเบียบสำหรับสินค้าเกษตรในการค้าระหว่างรัฐตามที่กำหนด เช่น ราคา เป็นต้น

2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า

- สหภาพยุโรป สนธิสัญญาอีซีห้ามมิให้บริษัทดำเนินการซึ่งส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ภายใต้ข้อที่ 82 บริษัทที่มีอำนาจเหนือตลาด จะถูกลงโทษจากพฤติกรรมที่ตัดราคาสินค้า ตามที่ศาลยุติธรรมสหภาพยุโรป บริษัทที่มีอำนาจเหนือตลาดที่ทำการกำหนดราคาอย่างอิสระทำให้ตลาดอื่น ๆ โดยปราศจากข้อจำกัดจากการแข่งขัน เพื่อที่จะกำหนดเงื่อนไขเบื้องต้นจะต้องกำหนดราคาโดยคำนึงถึงส่วนแบ่งตลาดและปัจจัยอื่น ๆ

- สหรัฐอเมริกา รัฐบัญญัติต่อต้านการผูกขาด ค.ศ. 1890 (The Sherman Antitrust Act 1890) มาตรา 2 การผูกขาดทางการค้า หรือพยายามที่จะผูกขาดทางการค้า หรือร่วมกันสมคบคิดกันเพื่อผูกขาดทางการค้าหรือบริการ ในส่วนใดส่วนหนึ่งของรัฐหลายรัฐ หรือกับต่างประเทศ ถือเป็นความผิดทางอาญา¹⁵ และบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการผูกขาดใช้กับพฤติกรรมที่ตัดราคาสินค้าของบริษัทที่มีอำนาจเหนือตลาด¹⁶ The Clayton Act 1914 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับต่อต้านการผูกขาด ของสหรัฐอเมริกา มาตรา 2 (เอ) การเลือกปฏิบัติต่อผู้บริโภค การแบ่งแยกราคาจะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายสำหรับบุคคลที่ประกอบการค้าการพาณิชย์ในขณะนั้นทั้งทางตรงและทางอ้อมในการเลือกปฏิบัติในราคาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกปฏิบัติ เช่น การตัดราคา ในระดับท้องถิ่น ถือว่าเป็นการทุจริต¹⁷

- ประเทศญี่ปุ่น¹⁸ The Antimonopoly Act (AMA) พระราชบัญญัติการต่อต้านการผูกขาด ข้อที่ 2(4) คำว่า "การแข่งขัน" ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง รัฐที่มีสองรัฐหรือ วิชาทกอีกอื่น ๆ ภายในขอบเขตปกติของกิจกรรมทางธุรกิจของตน โดยไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับกิจกรรมทางธุรกิจมีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมในการกระทำใด ๆ

3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพมาตรฐานของไข่ไก่

- สหรัฐอเมริกา รัฐบัญญัติการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ไข่ (Egg Products Inspection Act)¹⁹ มาตรา 590.5 จะบัญญัติคำนิยามของ ไข่ เงื่อนไขบางประการที่ใช้กับเปลือกไข่ เช่น (เอ) “การตรวจสอบ” หมายถึง ไข่ที่มีเปลือกแตก แต่มีเยื่อหุ้มเปลือกเหมือนเดิมและเนื้อไข่ไม่รั่วไหล (บี) “ไข่ที่สะอาด” หมายถึง ไข่ที่เปลือกไม่มีสิ่งสกปรกหรือสิ่งแปลกปลอมติดอยู่และไม่แตกหรือเป็นต้น กฎหมายไข่ของจอร์เจียและ

¹⁵ The Sherman Antitrust Act (1890), สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2561 จาก http://www.linfor.org/sherman_txt.html.

¹⁶ Jeff Miles, *Principles of Antitrust Law*, (April 2016), P.80.

¹⁷ Christian Barthel, *Predatory Pricing Policy under EC and US Law*. University of Lund, (2002), P.23.

¹⁸ Act on Prohibition of Private Monopolization and Maintenance of Fair Trade.

¹⁹ Egg Products Inspection Act , CFR Title 9 Chapter III Subchapter I Part 590.

ระเบียบ (The Georgia Egg Law and Supporting Regulation)²⁰ มาตรา 26-2-260 มีการให้บทนิยามของ ไข่คุณภาพ มาตรา 26-2-263 การลงทะเบียน ผู้ค้าปลีกและตัวแทนจำหน่ายทุกประเภทที่จะขายหรือเสนอขายไข่ในรัฐ ต้องยื่นต่อกรมวิชาการเกษตรตามรูปแบบที่ได้รับ มาตรา 26-2-266 จะมีการทำลายเมื่อพบไข่ที่ไม่เหมาะสมต่อการบริโภคของผู้บริโภค รัฐบัญญัติผลิตภัณฑ์ไข่และไข่ของรัฐอิลลินอยส์ (Illinois Egg and Egg Products Act)²¹ เพื่อตรวจสอบผลิตภัณฑ์ไข่และผลิตภัณฑ์ไข่ เพื่อให้มีการจัดการกับคุณภาพของไข่และให้ความสม่ำเสมอ มาตรฐานสำหรับไข่และควบคุมการแปรรูปการจัดการ การติดฉลากของไข่และผลิตภัณฑ์ไข่ตามที่กำหนดไว้ในที่นี้ ป้องกันการปลอมปนของไข่และผลิตภัณฑ์ไข่ หรือมีการตีความที่ผิดหรือเป็นอย่างอื่นที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และให้ความร่วมมือกับรัฐบาลกลางหลายรัฐเพื่อที่จะดำเนินการตามรัฐบัญญัตินี้อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรา 3 มีการให้คำนิยาม ไข่ที่สะอาดและสมบูรณ์ ไข่สกปรก ไข่คัดเกรด เป็นต้น

4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมราคาสินค้า

- กฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code)²² หัวข้อย่อยที่ 3 การรายงานการควบคุมดูแลผลิตภัณฑ์นม มาตรา 1637²³ วัตถุประสงค์ของบทบัญญัตินี้ คือ การสร้างโปรแกรมสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดของผลิตภัณฑ์นม (1) ให้ข้อมูลที่สามารถเข้าใจได้อย่างง่ายดาย โดยผู้ผลิตและผู้ร่วมตลาดอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับราคา ปริมาณขาย และสินค้าคงคลังของผลิตภัณฑ์นม (2) การปรับปรุงราคาและบริการของกรมเกษตร รายงานการจัดหา และ(3) ส่งเสริมให้การแข่งขันในตลาดให้ผลิตภัณฑ์นม

- รัฐบัญญัติการควบคุมราคา พ.ศ. 2507 สาธารณรัฐนามิเบีย (Price Control Act 1964)²⁴ มาตรา 1 ให้คำนิยามของ ผู้ควบคุม มาตรา 3 ผู้ควบคุมอาจกำหนดเจ้าหน้าที่ใด ๆ ในการบริการสาธารณะ (เอ) ฐานะผู้ควบคุมราคาหรือซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ควบคุม (บี) ฐานะหัวหน้างานควบคุมราคาหรือผู้ตรวจสอบจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจที่อาจได้รับมอบหมาย ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 4(1) ผู้ควบคุมอาจประกาศเป็นครั้งคราวโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือด้วยอำนาจของรัฐมนตรีในกรณีของบุคคลใดโดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร (เอ) กำหนดราคาสูงสุดที่ขายสินค้า (บี) แก้วราคาสูงสุดที่บุคคลสามารถซื้อ

²⁰ The Georgia Egg Law and Supporting Regulation, Georgia Department of Agriculture.

²¹ Illinois Egg and Egg Products Act, Department of Agriculture.

²² 7 U.S. Code Chapter 38 – Distribute and Marketing of Agricultural Products, Subchapter III—Dairy Product Mandatory Reporting (§§ 1637 – 1637 b), สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2562, จาก <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/7/chapter-38/subchapter-III>.

²³ 7 U.S. Code § 1637 – Purpose, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2562, จาก <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/7/1637>

²⁴ Price Control Act 1964, สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2562 จาก [http://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Price Control Act 25 of 1964.pdf](http://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Price%20Control%20Act%20of%201964.pdf).

สินค้า (2) แก้ปัญหาราคาหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ โดยราคาที่ระบุหรือค่าใช้จ่ายคงที่โดยไม่คำนึงถึงต้นทุนของสินค้าหรือ บริการที่เกี่ยวข้องหรือราคาหรือค่าบริการที่จะพิจารณาบนพื้นฐานเช่น ตัวควบคุมอาจะระบุในแต่ ละกรณี (3) ราคาหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่ได้รับการแก้ไขอาจแตกต่างกันไปตามประเภทปริมาณหรือคุณภาพ ของสินค้าหรือบริการ

3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตไข่ไก่ และจำหน่ายไข่ไก่ ตาม กฎหมายไทย

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคา

- พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการกลางว่า ด้วยราคาสินค้าและบริการ เรียกโดยย่อว่า “กกร.” มาตรา 9 ให้ กกร. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแสดงราคาสินค้าหรือบริการ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถือว่าเป็น การทำให้ราคาต่ำเกินสมควร หรือสูงเกินสมควร หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาของสินค้าหรือ บริการ มาตรา 24 เพื่อป้องกันการกำหนดราคาซื้อ ราคาจำหน่ายหรือการกำหนดเงื่อนไขและวิธีปฏิบัติทาง การค้าอันไม่เป็นธรรม กกร.มีอำนาจประกาศกำหนดให้สินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการควบคุม ได้ มาตรา 25 เมื่อได้มีการประกาศกำหนดสินค้าหรือบริการควบคุมตามมาตรา 24 แล้ว ให้คณะกรรมการมี อำนาจกำหนดราคาซื้อให้ผู้ซื้อซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าราคาที่กำหนด หรือให้ผู้จำหน่ายจำหน่ายในราคาไม่สูง กว่าราคาที่กำหนด หรือตรึงราคาไว้ กำหนดอัตรากำไรสูงสุดต่อหน่วยของสินค้าหรือบริการควบคุมที่ผู้ จำหน่ายจะได้รับจากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการควบคุม มาตรา 29 ห้ามผู้ประกอบการกิจการใด ๆ โดยจงใจที่จะทำให้ราคาต่ำเกินสมควร หรือสูงเกินสมควร หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาของสินค้า หรือบริการ

2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า

- พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2560 มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้ “ผู้ประกอบการ กิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” หมายความว่า ผู้ประกอบการรายหนึ่งหรือหลายรายในตลาดใดตลาดหนึ่ง ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายเกินกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด “ปัจจัยสภาพการ แข่งขัน” หมายความว่า จำนวนผู้ประกอบการในตลาด จำนวนเงินลงทุน การเข้าถึงปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ช่องทางการจัดจำหน่าย เครือข่ายในการประกอบธุรกิจ โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ กฎระเบียบของภาครัฐ และปัจจัยอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

- เรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542²⁵ บริษัทยักษ์ใหญ่ครบวงจร และบริษัทในเครือ ในฐานะผู้ผลิตลูกไก่รายใหญ่มีพฤติกรรม เข้าควบคุมตลาดจำหน่ายไข่ไก่สดโดยการ

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า, ประมวลเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทาง การค้า พ.ศ. 2542, (2543).

จำหน่ายไข่ไก่ในราคาต่ำกว่าผู้ค้ารายอื่นเพื่อทำลายผู้ค้าไข่ไก่ในท้องถิ่น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีมติรับทราบการตรวจสอบและดำเนินการระหว่างผู้เกี่ยวข้องและมีข้อยุติ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงยังมีได้ปรากฏพฤติกรรมหรือพยานหลักฐานว่ามีผู้ประกอบการรายใดมีพฤติกรรมตกลงกัน ข้อเท็จจริงปรากฏว่าราคาจำหน่ายแต่ละรายแตกต่างกันตามภาระต้นทุนราคาซื้อขายจริงมีการแข่งขันกันสูง

3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพมาตรฐานของไข่ไก่

- พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “มาตรฐาน” หมายความว่า มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี “มาตรฐานบังคับ” หมายความว่า มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร²⁶ : ไข่ไก่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัย ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้ ไข่ไก่ หมายถึง ไข่มีเปลือกหุ้มทั้งฟอง ที่เป็นผลผลิตและมีลักษณะตามพันธุ์ของแม่ไก่ นอกจากนี้ยังมีประกาศในเรื่องน้ำหนักตามขนาดไข่ไก่ ขึ้นต่ำ เช่น ขนาดไข่ไก่ใหญ่พิเศษ (Extra Large หรือเบอร์หนึ่ง) มีน้ำหนักขึ้นต่ำต่อฟองมากกว่า 65 ถึง 70 เป็นต้น

4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับราคาสินค้าและบริการ

- ประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ รายการสินค้าและบริการควบคุม ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการวันที่ 22 มกราคม 2561²⁷ ไข่ไก่เป็นสินค้าที่อยู่ตามประกาศนี้ในลำดับที่สองของหมวดอาหาร และรายการสินค้าที่ติดตามดูแลในปี พ.ศ. 2560 ตลอดระยะเวลาเดือนมกราคมถึงตุลาคม ไข่ไก่เป็นสินค้ามีความอ่อนไหวเป็นพิเศษ²⁸ ติดตามราคาและภาวะทั้งในประเทศ และต่างประเทศเป็นประจำทุกวัน พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่สำนักตรวจสอบและปฏิบัติการตรวจสอบราคาจำหน่ายเข้มงวดและต่อเนื่อง ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาดูแล

²⁶ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ไข่ไก่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551, เล่ม 127 ตอนพิเศษ 150 ง, (2553).

²⁷ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, “รายการสินค้าและบริการควบคุม ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ,” (2561).

²⁸ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, คำอธิบายการกำหนดระดับความสำคัญของสินค้าและบริการ, (2559).

4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการตั้งราคาหรือการกำหนดราคาของไข่ไก่และปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพไข่ไก่

การกำหนดราคาไข่ไก่ จะไม่มีองค์กรกลางในการดูแล และราคาไข่ไก่ที่ออกมาแต่ละหน่วยงานมีราคาที่แตกต่างกัน ที่ผ่านมาราคาขึ้นหรือลงของราคาไข่ไก่สามารถที่จะเป็นตัวชี้วัดสภาพเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งในเรื่องราคาไข่ไก่นั้นยังเป็นเครื่องมือเรียกคะแนนนิยมในแต่ละรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัย โดยที่เกษตรกรรายย่อยผู้ผลิตและจำหน่ายไข่ไก่ไม่สามารถกำหนดหรือตั้งราคาสินค้าของตนเองได้เลย เมื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนั้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดราคาสินค้าต่าง ๆ จะมีคณะกรรมการในการกำหนดราคาสินค้า โดยที่การกำหนดราคาของสินค้านั้นจะต้องพิจารณาถึงในเรื่องของหลักการทางเศรษฐศาสตร์ของสินค้าแต่ละประเภทนั้น ๆ สินค้าที่เป็นของสดทั้งหลายที่มีความผันผวนมากในการกำหนดทางด้านราคาของสินค้า การกำหนดราคาของสินค้าควรที่จะมีองค์กรกลางในการกำหนดราคาสินค้าที่เป็นอาหารสดหรือสินค้าที่มีอายุจำกัดเพื่อที่จะก่อให้เกิดองค์กรกลางที่สามารถกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับการกำหนดราคาขายสินค้าดังกล่าวมาในข้างต้น และผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และพิจารณาทางด้านข้อเท็จจริง น้ำหนักไข่ไก่นั้นไข่ไก่ของเกษตรกรรายย่อย ตามการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องน้ำหนักของไข่ไก่ และลักษณะภายนอกที่ไม่ตรงตามมาตรฐานกำหนดกฎหมายต่างประเทศให้ความสำคัญมากในเรื่องมาตรฐานต่าง ๆ ของสินค้าที่จะนำมาให้ผู้บริโภคสำหรับใช้บริโภค จะต้องมีการลงทะเบียนผู้ที่จะทำการขายไข่แม้ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้ค้าปลีก ต้องมีการลงทะเบียนตรวจสอบมาตรฐาน และยังมีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการกับรัฐใด ๆ ที่กำลังพัฒนาทางด้านมาตรฐานเพื่อให้ตรงตามความตกลงด้านสุขภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยนั้น แม้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะมีใบอนุญาตให้ทำปศุสัตว์ในการผลิตไข่ แต่การผลิตไข่ไก่ออกมาที่ได้นั้นบ่อยครั้งที่สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้คุณภาพตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศเหตุผลเนื่องมาจากการขาดต้นทุน ความรู้ความเข้าใจทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และพิจารณาทางด้านข้อเท็จจริง น้ำหนักไข่ไก่นั้นไข่ไก่ของเกษตรกรรายย่อย ตามการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องน้ำหนักของไข่ไก่ และลักษณะภายนอกที่ไม่ตรงตามมาตรฐานกำหนด กฎหมายต่างประเทศให้ความสำคัญมากในเรื่องมาตรฐานต่าง ๆ ของสินค้าที่จะนำมาให้ผู้บริโภคสำหรับใช้บริโภค จะต้องมีการลงทะเบียนผู้ที่จะทำการขายไข่แม้ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้ค้าปลีก ต้องมีการลงทะเบียนตรวจสอบมาตรฐาน และยังมีการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการกับรัฐใด ๆ ที่กำลังพัฒนาทางด้านมาตรฐานเพื่อให้ตรงตามความตกลงด้านสุขภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยนั้น แม้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะมีใบอนุญาตให้ทำปศุสัตว์ในการผลิตไข่ แต่การผลิตไข่ไก่ออกมาที่ได้นั้นบ่อยครั้งที่สินค้าที่ผลิตออกมาไม่ได้คุณภาพตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศเหตุผลเนื่องมาจาก

การขาดต้นทุน ความรู้ความเข้าใจทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าประเด็นปัญหาเรื่องดังกล่าวจะเป็นประเด็นปัญหาที่ค่อนข้างที่ไม่สอดคล้องเกี่ยวข้องกันโดยตรง แต่ทั้งประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการตั้งราคาหรือการกำหนดราคาของไข่ไก่และคุณภาพมาตรฐานไข่ไก่มีความสอดคล้องทางอ้อม แต่ประเด็นปัญหาในเรื่องการตั้งหรือการกำหนดราคาดังกล่าว มีผลทางอ้อมกับเรื่องคุณภาพมาตรฐานไข่ไก่ กล่าวคือมาตรฐานไข่ไก่จะสามารถเป็นตัวกำหนดราคาไข่ไก่ได้ เป็นเรื่องทางอ้อมที่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยให้มีสินค้าที่อยู่ในระดับเทียบเท่า หรือทัดเทียมกับบริษัทรายใหญ่ และสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นมา

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการตัดราคาสินค้าของไข่ไก่ในตลาด

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เมื่อพิจารณา เมื่อมีข้อร้องเรียนออกมาในแต่ละครั้งการพิจารณาของกรมการค้าภายในจะมีความเห็นว่ายังไม่เห็นความผิดได้ชัดเจน หรือหลักฐานในการพิจารณาไม่เพียงพอ การตีความตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องอาศัยการตีความที่เป็นเหตุผลในทางธุรกิจ ทางเศรษฐศาสตร์ การนำปัจจัยสภาพการแข่งขันของตลาดมาเป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาพิจารณา ซึ่งทางกฎหมายไทยตามพระราชบัญญัตินี้ได้มีการระบุโทษทางอาญาไว้ด้วย ซึ่งโทษทางอาญาจะต้องมีการตีความโดยเคร่งครัด และเมื่อตีความนั้น ก็ไม่ได้มีการระบุเรื่องของการตัดราคาไว้เหมือนชัดเจนดังเช่นกฎหมายต่างประเทศที่มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า ในเรื่องของการตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่ง ระบุในเรื่องของการแข่งขัน สถานการณ์ในการผูกขาด เป็นต้น ผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์แล้วเห็นว่าควรที่จะกำหนดโดยความหมายให้มีความชัดเจนถึงกรณีที่เป็นการแข่งขันทางการค้า

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับสินค้าและบริการควบคุม

ไข่ไก่ถือเป็นสินค้าควบคุม กล่าวคือ เป็นสินค้าที่แจ้งไว้กับกระทรวงพาณิชย์ โครงสร้างราคาสินค้าอยู่ในการดูแลของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นสินค้าที่จะถูกจัดว่าเป็นสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพ และเป็นสินค้าที่มีความเคลื่อนไหวด้านราคาบ่อยครั้งหรือขึ้นผิดปกติ จะเห็นได้จากราคาไข่ไก่ที่มีความผันผวนมาก ซึ่งในบางครั้งจะมีการผันผวนวันต่อวัน และปริมาณขาดแคลนในบางครั้ง โดยไข่ไก่ถือเป็นสินค้าควบคุมที่มีการติดตามดูแลตามมาตรการ Sensitive List (SL) หมายความว่า เป็นสินค้าและบริการที่มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษ ติดตามราคาและภาวะทั้งในประเทศ และต่างประเทศเป็นประจำทุกวัน และไข่ไก่เป็นสินค้าที่มีอายุจำกัดเนื่องจากเป็นอาหารสด มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษ โดยมีการผันผวนมากในหลาย ๆ ครั้งที่ประกาศราคา และในบางครั้งมีการผันผวนในเรื่องการมีอยู่ล้นตลาด นั่นเอง และเมื่อพิจารณากฎหมายต่างประเทศนั้น ในต่างประเทศผลิตภัณฑ์นมถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญมาก โดยในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกาได้มีการจัดทำเป็นรายงานการควบคุมดูแลผลิตภัณฑ์นม โดยความร่วมมือของผู้ผลิต ผู้ร่วมตลาดข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคา ปริมาณขาย และสินค้าคงคลังของผลิตภัณฑ์นม เพื่อเป็นการควบคุมดูแลการตลาดของผลิตภัณฑ์นม

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 มาตรการเกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้าเกษตรประเภทไข่ไก่

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้มีการกำหนดองค์กรกลางที่มีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้า เพื่อให้มีความเป็นกลางและมีมาตรฐานทางด้านราคา ซึ่งเป็นองค์กรที่มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย เศรษฐศาสตร์ เพื่อพิจารณาการกำหนดราคาสินค้าที่เป็นกลาง โดยผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้เป็นคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board) ที่ตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2549 โดยมีอำนาจในการพิจารณาการพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ทั้งระบบ และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ทั้งระบบ อีกทั้งในคณะกรรมการชุดดังกล่าวยังมีทั้งหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยในด้านประเด็นปัญหาการตั้งหรือการกำหนดราคา มีความเหมาะสมในการที่จะเป็นองค์กรกลางในการดูแลปัญหาดังกล่าว เนื่องจากคณะกรรมการในชุดดังกล่าวมีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญในทุก ๆ ด้านทั้งด้านเกษตร ด้านกฎหมาย ด้านการเงินการคลัง ด้านการตลาด ด้านการบริหาร ตลอดจนด้านสิ่งแวดล้อม

5.2 มาตรการเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้มีการกำหนดค่านิยมของการแข่งขันทางการค้า พฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการแข่งขันทางการค้า หรือกำหนดกรณีศึกษาในการแข่งขันทางการค้า การตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่ง ควรกำหนดกรณี ค่านิยมในมาตรา 3 หรือการทำบันทึก (Memorandum) ท้ายพระราชบัญญัติของการแข่งขันทางการค้า ในพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการแข่งขันทางการค้า หรือกำหนดกรณีศึกษาในการแข่งขันทางการค้า การตัดราคาเพื่อทำลายคู่แข่งให้มีความชัดเจน เช่น การแข่งขันทางการค้า หรือพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นการแข่งขันทางการค้า เช่น การทุ่มตลาด หรือการตัดราคาสินค้าเพื่อทำลายคู่แข่ง

5.3 มาตรการเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้มีการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้กับเกษตรกรรายย่อย โดยประเทศไทยมีระบบสหกรณ์อยู่แล้ว จึงควรให้มีการพัฒนาระบบสหกรณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ให้มีการรวมกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อที่เกษตรกรรายย่อยจะได้มีอำนาจในต่อรองต่าง ๆ ตั้งแต่ทางด้านทางการเลี้ยงไก่ไข่ เช่น ในเรื่องการจัดเตรียมโรงเรือน การเตรียมอาหาร อาหารบำรุง และยารักษาโรคต่าง ๆ ให้ได้ในราคาที่ถูกลง เสนอให้มีการจัดการสัดส่วนการเลี้ยงไก่ไข่ระหว่างเกษตรกรรายย่อยและผู้ประกอบการรายใหญ่ เพื่อที่เกษตรกรรายย่อยจะได้มีส่วนแบ่งกำไรในตลาดที่เพิ่มมากขึ้น เหมือนการจัดระบบและควบคุมการผลิตและจำหน่ายอ้อยและน้ำตาลทราย เพื่อรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศและคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยในด้านการผลิตและจำหน่ายและให้เกิดความเป็นธรรมแก่โรงงานและผู้บริโภค ตามความในพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527

5.4 มาตรการเกี่ยวกับสินค้าและบริการควบคุม

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะให้มีการติดตามดูแลสินค้าที่มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษที่ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมาย โดยการจัดให้มีการกำหนดการจัดทำรายงานเกี่ยวกับสินค้าที่มีความอ่อนไหวเป็นพิเศษโดยสินค้าแต่ละประเภทในห้องการค้าที่มีอำนาจในการจัดการดูแลและสินค้านั้น ๆ จัดทำรายงานสินค้าเพื่อเสนอต่อกรมการค้าภายใน เช่น กรณีของงานวิจัยนี้ผู้ศึกษาเสนอองค์กรกลางที่คอยดูแลคือคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board) จึงเห็นควรเสนอให้มีการควบคุมดูแลโดยการจัดทำรายงานโดยผ่านทางคณะกรรมการนโยบายพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ (Egg Board) เสนอไปยังกรมการค้าภายใน สังกัดกระทรวงพาณิชย์ โดยในรายงานจะได้รับความร่วมมือของผู้ผลิต ผู้ร่วมตลาดไข่ไก่ ทั้งรายย่อยและรายใหญ่ โดยความในรายงานฉบับนี้ผู้รายงานจะต้องเตรียมข้อมูลตั้งแต่ขั้นตอนการจัดเตรียมตั้งแต่กระบวนการก่อนเริ่มการผลิตไข่ไก่ ตลอดจนการจำหน่ายไข่ไก่ เพื่อติดตามดูแลสินค้าไข่ไก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคา ปริมาณการขาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมดูแลการตลาดของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรประเภทนี้

5.5 มาตรการเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาเห็นควรเสนอแนะผลักดันร่างพระราชบัญญัติรายได้และสวัสดิการเกษตรกร พ.ศ. ให้เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทางด้านรายได้และสวัสดิการ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเกษตรที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน เป็นกฎหมายที่มุ่งให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองแก่เกษตรกรในเรื่องการจัดสรรที่ดินทำกิน การควบคุมหรือการช่วยเหลือเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตหรือผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายแต่ละฉบับ แต่ยังไม่มียกกฎหมายฉบับใดที่มุ่งให้ความช่วยเหลือให้ความคุ้มครองในเรื่องรายได้และสวัสดิการแก่เกษตรกร จึงทำให้คนไทยในภาคเกษตรกรรมขาดความมั่นคงในอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่รายได้ของเกษตรกรต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานรายได้ของประเทศ ภาครัฐก็เพียงให้ความช่วยเหลือเยียวยาไปตามนโยบายที่ขาดความชัดเจนมั่นคง โดยไม่มีกฎหมายที่ให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองรายได้และสวัสดิการ จึงเป็นเหตุให้เกษตรกรไทยมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ด้อยกว่าคนไทยอื่น ๆ เกษตรกรและบุตรหลานของเกษตรกรขาดความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมของตน ไม่ประสงค์ที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวต่อไปและหันไปประกอบอาชีพอื่น จนมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันในการลดความเหลื่อมล้ำเรื่องรายได้และสวัสดิการเกษตรกรกับอาชีพอื่นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรุงเทพธุรกิจ. “ราคาไข่ไก่...ปล่อยกลไกตลาดเป็นผู้กำหนด. <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/540070>, 7 มกราคม 2562.

กรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์. คำอธิบายการกำหนดระดับความสำคัญของสินค้าและบริการ. ม.ป.ท: ม.ป.พ, 2559.

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์. “รายการสินค้าและบริการควบคุม ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ.” 2561.

กรมการค้าภายใน. “ราคาขายปลีกสินค้าเกษตร ไข่ไก่ เบอร์ 2 (ฟอง).”

<https://www.dit.go.th/pricestat/report2.asp?mode=A&product=230>, 24 มกราคม 2562.

ข่าวธุรกิจ วอยซ์ทีวี (22 มีนาคม 2555). “เบทาโกร ระบายไข่ต่ำกว่าทุน เหตุไข่ล้นตลาด.” <https://www.voicetv.co.th/read/34483>, 5 พฤศจิกายน 2561.

ไข่มาร์ค! ชงฟ้า ทูบสถิติไข่ทักษิณ. ไทยรัฐ. <https://www.thairath.co.th/content/24843>, 24 กุมภาพันธ์ 2562.

จีระ พุ่มพวง. “สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2552.” http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail_009.htm, 1 มีนาคม 2562

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : ไข่ไก่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551. เล่ม 127 ตอนพิเศษ 150 , 2553.

ประกาศคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง รายละเอียดของเกษตรกรรายย่อย.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ พ.ศ. 2549, เล่ม 123 ตอนพิเศษ 93 ง.

สรวิศ ลิมปปรังยี. กฎหมายการแข่งขันทางการค้า : แนวคิดพื้นฐาน เจตนารมณ์และปัญหา ฉบับรวมบทความ. กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2543.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ. วาระปฏิรูปที่ ๑๔ : การปฏิรูปภาคเกษตร. (กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558). น.1และ น. 51-57.

สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า. “ประมวลเรื่องข้อร้องเรียนตามพระราชบัญญัติแข่งขันทางการค้า 2542 เรื่องการผลิตลูกไก่และจำหน่ายไข่ไก่ต่ำกว่าราคาทุน.” (27 เมษายน 2543).

อภิญา เลื่อนฉวี “ถอดคำบรรยายวิชาวิชากฎหมายการค้าระหว่างประเทศ.” หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559.

อริยะ เพ็ชรสาคร. “หลักเสรีภาพในการทำสัญญา.” <https://www.gotoknow.org/posts/5478615>, 15 มีนาคม 2562.

gidanan ganghair. “รู้จริงเรื่องไข่ และวิธีกินไข่ ให้ได้ประโยชน์.” <http://www2.thaihealth.or.th/>, 5 พฤศจิกายน 2561.

ภาษาต่างประเทศ

Act on Prohibition of Private Monopolization and Maintenance of Fair Trade.

California Business and Professions Code, For sales 12024.2.

<https://www.nist.gov/sites/default/files/documents/2017/05/09/CALIFORNIA-2015.pdf>, 22

มกราคม 2562.

Christian Barthel, Predatory Pricing Policy under EC and US Law. University of Lund, (2002), P.23.

Egg Products Inspection Act , CFR Title 9 Chapter III Subchapter I Part 590.

Jeff Miles, Principles of Antitrust Law, (April 2016), P.80.

Illinois Egg and Egg Products Act, Department of Agriculture.

Price Control Act 1964. [http://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Price Control Act 25 of 1964. pdf](http://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Price%20Control%20Act%2025%20of%201964.pdf), 23

มกราคม 2562.

The Georgia Egg Law and Supporting Regulation, Georgia Department of Agriculture.

The Sherman Antitrust Act (1890). http://www.linco.org/sherman_txt.html, 19 ธันวาคม 2561.

7 US Code § 291 - Authorization of associations. <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/7/291>, 27

มกราคม 2562.